

»Förr var vi utstötta, nu är vi glamour«

Recension av Luxuria, Vladimir: *Chi ha paura della muccassassina? Il mio mondo in discoteca e viceversa. (Vem är rädd för Muccassassina? Min värld i diskoteken och viceversa)* Bompiani Overlook 2007 (255 sidor).

Vladimir Luxuria är artistnamnet för Vladimiro Guadagno, italiensk skådespelare, samhällsdebattör samt Italiens och Europas första parlamentsledamot som är transgender. I världen är hon den andra parlamentarikern som är transgender efter Georgina Bayer på Nya Zeeland. Våren 2007 kom hennes första bok, självbiografin med titeln *Vem är rädd för Muccassassina? Min värld i diskoteken och viceversa*. Sammanfattningsvis skildrar den Guadagnos resa från barndomen i arbetarklassfamiljen i Syditalien till ledamotsposten i det italienska parlamentet och hur diskoteken blev räddningen för att få ett levbart liv.

Läsaren får en hisnande historia om en människas utveckling och sökande efter sin plats i tillvaron berättad med den intelligens och *dignità* (värdighet) som karaktäriserar Vladimir Luxuria som person. Först som sist – boken bör översättas till flera språk. Ämnet är universellt. Den handlar om kampen för mänskliga rättigheter och friheten att vara sin egen person. Vladimir Luxuria är transgender och har inga planer på att korrigera sig till varken man eller kvinna. Det bör vara upp till var och en utan att påtvingas ett beslut, anser hon. I likhet med den nya generationen transgender tar hon avstånd från könskorrigering operationer. I folkbokföringen kategoriseras hon som man, i praktiken är hon kvinna. Hon är den person hon är och förväntar sig att omgivningen anpassar sig efter det.

Vem är rädd för Muccassassina? fick mycket medial uppmärksamhet när den kom ut i Italien förra året. Vissa bokhandlare i Rom hade svårt att placera den

i sina hyllor. En bokhandel lade några exemplar under rubriken »sjukdomar« tillsammans med litteratur om homosexualitet och psykiska problem. En annan bokhandel staplade den lättåtkomlig bland andra nyheter i vårens bokflod. Hos Arion som ligger mellan Pantheon och Piazza Navona exponerades boken som en bestseller inför julhandeln medan bokhandlar med religiös inriktning censurerade den.

Kanske är den mediala uppmärksamheten ett svar på bokens generositet. Vladimir Luxuria låter läsaren få veta, utan pardon, om hennes barndom, uppväxt, diskoteksliv. Allt om livet, vänskap, ensamhet och kärlek. Den är autentisk.

Boken består såväl av biografiska kapitel som fakta och dikter. Den kan både läsas som biografi, skönlitteratur och faktabok. Tonen är lugn och djup, kanske det beror på förutom författarens begåvning att hon är buddist.

Första kapitlet, »Addio alla morte« (»Farväl till döden«), börjar med hur ett tåg slingrar sig upp på terrasser och vinodlingar mot Cinque Terre i paradisiskt vackra Ligurien i norra Italien med utsikt över ett *mare glitter* (glittrande hav) som glittret i tyget på en druga i ett diskoteks strålkastarsken, skriver Luxuria. Hon beskriver hur människorna som odlade upp terrasserna trotsade rädsla och fattigdom för att skapa sig ett värdigt liv, i Ligurien liksom i Syditalien. Som hon själv gjort, förstår läsaren efter sista kapitlet. *Dignità* är bokens nyckelord och som ges läsaren för handen redan i inledningen.

Vladimiro Guadagno föddes i Foggia i regionen Apulien i Syditalien 1965 som andra barnet till en helt »vanlig« familj med en högervriden far som var lastbilschaufför, en mor som var hemmafru samt en äldre syster. Som liten brukade Vladimir Guadagno i hemlighet klä upp sig i sin mammas kläder, posera framför spegeln och drömma sig bort. När pojkar började intressera sig för flickor drogs hon sexuellt till pojkarna, vilket förbryllade henne. Föräldrarna var bekymrade men har alltid stöttat. Familjen fungerar som en trygg fast punkt. I boken finns en bild där Luxuria dansar med sin mamma på Muccassassina.

Hon skriver om hur hon i tonåren undvek människor och gick ut på kvällar och nätter för att slippa bli förlöjligad och höra viskningarna: »Är det en flicka eller pojke?«

När Vladimir Guadagno var sexton beslöt hon så att, som hon skriver, lyfta på huvudet. Hon slutade be om ursäkt för sin existens, sade farväl till döden, reagerade och gav igen på blickar och gliringar, knuffar och slag, och gjorde

mörkret till sitt rike. Hon exponerade sig i strålkastarljusen längs vägarna, sålde sex när hon var utan pengar, längtade till scen och teater och säkrade sin självkänsla i diskotekens *mare glitter*.

Hon liftade, först till Milano där hon utan pengar tiggde sig in på klubbar, för att sedan ta sig till Rom 1985. Där sökte hon upp Muccassassina, glbt-diskoteket organiserat av Circolo di cultura omosessuale di Mario Mieli. Diskoteket ligger i stadsdelen Ostiense och leker i namnet med stadsdelens slaktarbakgrund. *Assassinare* betyder mörda och *mucca* betyder ko. Vanliga kor dödades i slakterierna innan heliga kor som heterosexualiteten togs ihjäl i diskoteket Muccassassina. För en glbt-person är ett diskotek som Muccassassina inte en nöjeslokal utan en bunker mot omvärldens *ignoranza* – okunnighet och dumhet – understryker hon. Där fanns acceptans, erkännande, självförtroende, självkänsla.

Samma år Luxuria kom dit engagerade hon sig i glbt-rörelsen. Efter tre månader som dörrvakt (!) följde en hektisk tid som druga och konstnärlig ledare, sedermera direktör för Circolo di cultura omosessuale di Mario Mieli. Hennes politiska engagemang för mänskliga rättigheter intensifierades under 1990-talet och resulterade inval i parlamentet 2006 för PRC, Partito Rifondazione Comunista. Muccassassina fungerade alltså som en språngbräda för Luxuria till Roms teatrar och massmediala scener. Hon har medverkat i nio filmer samt etablerat sig som TV-stjärna och skribent i dagspress och magasin. På senare tid har politik och teatern tagit all hennes tid. Vladimir Luxuria går från klarhet till klarhet som begävd politiker, skådespelare, samhällsdebattör, författare.

Hon har fått utstå mycket. I ett debattprogram i den statliga TV-kanalen RAI Uno diskuterades hur prästen avvisat henne som bröllopsvittne vid en väns bröllop i Syditalien. Det var ingalunda första gången hon trakasserades – privat, offentligt eller politiskt. Justitieministern Clemente Mastella har hånat henne offentligt. Medlemmar i högerpartiet Alleanza Nazionale trakasserade henne under valkampanjen. En av dess mest spektakulära politiker, Alessandra Mussolini, är inte heller den som sticker under stol med sin rasism. Men Luxuria slår tillbaka.

Hon framträder alltid italienskt parant med stil och klass. När parlamentsledamoten Elisabetta Gardini från Silvio Berlusconi's högerparti Forza Italia vulgärt och överilat protesterade mot att Luxuria använde damtoaletten svarade hon: »Donne si nasce, ma signore lo si diventa.« (»Man föds inte till dam, man blir en.«) Gardini har bett om ursäkt.

Det är en hisnande resa Vladimir Guadagno har gjort från kvartersdiskoteket i Foggia där hon fann mörkrets glitter till rikspolitiken i Rom. Det bestående intrycket av boken är att hon skrivit den med en viss förundran över sitt liv så långt. Som om Vladimiro Guadagno har varit tvungen att sätta sig ned och summera. Se tillbaka på en helvetisk kamp, tunga motgångar och ljuvliga framgångar – med smärta, sorg och glädje, vrede och distans. Och mycket humor. Boken är ett ovärderligt dokument med sitt inifrån-perspektiv från det italienska *comunità GLBT*. En självbiografi är tillrättalagd och presenterar skribentens självbild i syfte att uppfattas på ett visst sätt. Vi skall vara på det klara med att det är Guadagnos värld vi rör oss i, som hon valt att skildra den. Och det är som det skall vara.

Denna artikel skulle från början bli en recension, men mottagandet gör att vi måste förstå den i relation till situationen för glbt-personer i Rom liksom (Vladimir Luxurias roll i) den italienska samhällsdebatten. För framför allt är Vladimir Luxurias bok ett tidsdokument från 1990- och 2000-talet, då vi gärna intalar oss att Västeuropa består av demokratiska välfärdssamhällen. I sista kapitlet konstaterar Luxuria syrligt att Italien förmodligen först tidigast år 2714 kommer att godkänna glbt-personer som föräldrar. Boken kommer när förhållandet mellan det italienska samhället och katolska kyrkan är ytterst spänt i familjefrågor. Livsformerna har förändrats radikalt, vilket makthavarna från båda håll har svårt att tackla.

De flesta av Milanos invånare lever i singelhushåll och den traditionella kärnfamiljen är på upphällningen. Familje- och släktsammanhållningen är oförändrat stark, men ingen höjer längre på ögonbrynen för människor som lever själv eller *una familia allargata* – en familj med allehanda plastföräldrar och bonusbarn.

Regeringen Prodi (2006-2008) lät påskina glbt-samhället och Gay Pride sitt stöd, men trots det fanns 2007 ingen minister med i prideparaden. »Varma hälsningar« framfördes med genomskinliga ursäkter. Alla politiker lägger locket på i debatter om samkönade äktenskap för att inte stöta sig med konservativa väljare och kyrkan. Rakast var PRC-ledaren Fausto Bertinotti som tog parti för Luxuria i »Gardini-affären«. Kulturministern och tidigare borgmästaren i Rom, Francesco Rutelli, får sig en giftig släng i Luxurias bok. Hans intresse för glbt-samhället försvann någonstans på vägen mot ministerposten hos Prodi Italienska politiker sneglar dock nervöst åt det moderna Spaniens positiva utveckling och italienarna far i skytteltrafik på semester till Barcelona. Något ä

i görningen och kommande regeringar får svårt att kringgå glbt-frågor. Vladimir Luxuria hör till dem som banat väg för detta.

Boken bidrar till att *comunità GLBT* tar allt större plats i det italienska samhället. Den obligatoriska heterosexuella tvåsamheten undergrävs av Roms vitala kulturliv med en för makthavarna svårbemästrad sprängkraft. Regissören Ferzan Ozpeteks filmer (t. ex. *Il Bagno turco*, *Le fate ignoranti*) med glbt-perspektiv drar storpublik och prisbelönas. Den framgångsrika författaren Melania Mazzucco har skrivit om den schweiziska lesbiska författaren Anne-Marie Schwarzenbach och att modeskaparen Valentino inte är heterosexuell är väl känt. I Milano har Miucca Prada nyligen outat sig som lesbisk. Som Vladimir Luxuria sagt i en tidningsintervju: »Eravamo clandestini, ora siamo glamour.« (»Förr var vi utstötta, nu är vi glamour.«)

Maj-Britt Andersson